

תת"ע 9739/03/20 - לאל כהן נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

תת"ע 9739-03-20 מדינת ישראל נ' לאל כהן
תיק חיצוני: 50500795898

בפני כבוד השופטת רות פלג בר-דיין
המבקש לאל כהן
נגד
המשיבה מדינת ישראל

החלטה

בקשה לחיוב בהוצאות משפט לפי סעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: ה"חוק").

רקע עובדתי

ביום 20.3.20 הוגש כנגד המבקש כתב אישום המייחס לו עבירה של נהיגה ברכב ומעבר משמאל לקו הפרדה רצוף המסומן על פני הכביש, כאשר בצדו הימני לא נמצא קו מקוטע, בניגוד לתקנה 36(ג) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961.

הדין נקבע להקראה ראשונה ביום 3.6.20 ונדחה ע"י בית משפט ליום 5.7.20 עקב מצב החירום ששרר אותה עת בעקבות משבר הקורונה. בהמשך נדחה לבקשות המבקש וביום 18.10.20 נקבע מועד הקראה ליום 22.12.20.

ביום 9.12.20 פנה המבקש לראשונה בכתב בבקשה לביטול כתב אישום. בבקשתו ציין כי לא ביצע את העבירה המיוחסת לו שכן באותה עת עבד כסיר בחברת אבטחה ומוקד "צוות 3" (להלן: ה"חברה") אשר אחראית על הזנקת סיירים לאירועים שונים במספר גזרות ברחבי הארץ כאשר בכל משמרת עובדים מספר סיירים. במועד העבירה עבד כסיר בגזרת תל אביב ובאותו זמן עבד כסיר נוסף של החברה אשר רכב על אופנוע, נסע על השול השמאלי וביצע את העבירה.

עוד ציין המבקש כי הופתע לגלות מנציג החברה ביום 26.8.2019 על קיום הדו"ח אשר הוסב על שמו וביקש לקבלו על מנת לבדוק את הנושא. לאחר פנייתו למחלקת פניות נהגים וקבלת התיעוד המצולם הבין כי העבירה בוצעה ע"י אחר שכן רוכב האופנוע באותה עת רכב ללא מיגון שעה שהוא תמיד מצטייד במיגון. בהמשך אף מצא כי במועד ביצוע העבירה הוא נהג בניידת החברה ולא עשה שימוש באופנוע. את ניידת החברה לקח לטיפול בחברת אלדן ובמקומה קיבל רכב חילופי. משכך ביקש לערוך בירור בחברה והתברר כי אחר נהג ברכב בשם טל. המבקש תמך טענותיו באישורים שצורפו לבקשה.

עוד ציין כי פנה למפנ"א ונאמר לו כי אין בידם אפשרות לבטל את הדו"ח ומשכך ביקש להישפט. לאחר שהגיש בקשה להישפט וביקש דחיית דיונים, המשיך לפעול מול החברה וביקש כי תסב את הדו"ח על שם אחר אולם החברה התנערה בטענה שהנהגה האחר אינו עובד בחברה.

משכך ביקש המבקש לבטל את כתב האישום ולחייב החברה בתשלום הוצאות ושכר טרחת עו"ד.

המשיבה בתגובתה בכתב מיום 21.12.20 התנגדה לבקשה בטענה כי ככל והטענה שאחר נהג יש לתמוך את הבקשה בצירוף תצהיר מטעם הנהג בפועל שאם לא כן חלה "חזקת הבעלות על המבקשת".

ביום 22.12.20, התקיימה ישיבת הקראה ראשונה, בית המשפט מסר לתובע, בפתח הדיון את תגובת המבקש "תגובה ובקשה דחופה" אשר נסרקה לנט ביום הדיון לראשונה בשעה 08:13 כאשר הדיון היה קבוע לשעה 08:30.

בתגובתו ציין המבקש כי ניסה להסב את הדו"ח על שם הנהג בפועל אולם בהתאם לנהלים נדרש תצהיר וצילום תעודת זהות של מבצע העבירה. אין למבקש קשר עם אותו אדם או את פרטיו וכשהחברה פנתה אליו הוא סרב לחתום על תצהיר הסבה. עוד ציין כי הוא "נופל בין הכיסאות" ולא ייתכן כי יישא באשמה שלא בצדק. יש להגיש כתב אישום על שם החברה או מבצע העבירה. לבסוף שב וביקש מחיקת האישום או צרף החברה כנאשמת, הוא לומד סיעוד, מצוי בתקופת מבחנים והתעסקות בתיק גורמת לו עוגמת נפש ובזבוז זמן יקר ומשכך ביקש דחיית דיון.

מאחר והבקשה הוגשה בבוקר הדיון וסמוך לשעת הדיון לא נדחה הדיון והתקיים במועד שנקבע.

במעמד הדיון, שב המבקש בעל פה על האמור בבקשתו בכתב לביטול האישום. התובע בדיון אשר נמסרו לידיו העתק מבקשת המבקש לביטול כתב אישום ותגובת המשיבה ציין "שהנאשם הראה לי מספיק אינדיקציות בשביל להראות שיש להגנתו סיכוי ולכן אני ממליץ לנאשם בשלב זה להביא מסמכים המעידים על ההסבה. לדעתי הדו"ח הוסב במפנ"א". עוד ציין כי למד מהמבקש שהדו"ח הוסב על שמו מאחר וחתם במסגרת העסקתו בחברה על מסמך בו לקח אחריות על דו"חות שינתנו (ע' 2 לפרוטוקול בש' 5-8).

בהמלצת בית משפט נקבע התיק לתזכורת תביעה והמבקש אף הסכים כי "במידה והמאשימה תחזור בה מהאישום אני מסכים לחזרה מאישום ללא צו להוצאות".

על מנת לייעל את הדיון קבעתי דיון לתזכורת תביעה ממנה שוחרר הנאשם והובהר כי במידה והמאשימה תעמוד על המשך ההליכים - התיק יקבע לשמיעת ראיות והנאשם יודיע בכתב מי העדים אותם מבקש לזמן.

ביום 24.12.21 הגיש המבקש בקשה נוספת "בקשה להוצאות" בה ציין כי לא הבין "מה אומרים לו בדיון", פעם ראשונה שלו בבית משפט ולכן הסכים כי לחזרה מאישום ללא צו להוצאות. לטענתו נגרמו לו הוצאות בגין התייעצות עם עו"ד, הגעה לבית משפט והוצאות דלק וכן לאור "התנערותה של החברה בה עבדתי מאחריות" ואי התייחסות המאשימה לטענותיו - קמה לו זכות פיצוי. משכך מבקש מבית משפט לחייב את החברה ו/או המאשימה לשאת בהוצאות ששילם בסך 600 ש"ח ולא יותר. לבקשתו לא צרף כל אסמכתא בגין ההוצאות שטען שנגרמו לו.

ביום 3.2.21 התקיימה תזכורת תביעה בלבד, בה הודיע התובע על חזרה מאישום ועל בקשת המבקש להשית הוצאות על המאשימה בניגוד לעמדתו בדיון מיום 22.12.20. ב"כ המשיבה טען כי לראשונה למד על בקשת המבקש לביטול כתב האישום במעמד הדיון משום "שהבקשה של הנאשם לביטול כתב אישום אשר הוגשה ביום 9.12.20 לא התקבלה אצלנו" (ע' 3 לפרוטוקול בש' 10-11). עוד ציין כי המשיבה חזרה בה מהאישום עוד בטרם התקבל מענה פורמאלי לכתב האישום. נוכח הסכמת הצדדים הוריתי על ביטול כתב האישום וקבעתי כי ככל והמבקש עומד על הוצאות יגיש בקשה חדשה.

ביום 17.2.21 הגיש המבקש בקשה חדשה להוצאות, בה חזר על טענתו כי התייצב לדיון בבימ"ש, הסכים לחזרה מהוצאות תוך שציין כי אינו מבין את המתרחש ולאחר מכן התייעץ עם עו"ד שסייע לו בטיפול בתיק וזה הבהיר לו את הדברים. שב וציין כי נגרמה לו עוגמת נפש ונאלץ לפנות מספר פעמים לחברה ולמרכז לפניות נהגים. עוד הוסיף כי פנה מספר פעמים למפנ"א וטען כי לא ביצע את העבירה וביקש את ביטול הדו"ח אולם פניותיו לא נענו. עוד טען כי למשיבה הייתה אורכה של שבועיים לבדוק טענותיו בטרם התייצב לדיון ונגרמו לו הוצאות. לבסוף שב וביקש מבית המשפט לחייב את החברה ו/או המאשימה בהוצאות שנגרמו לו בתוספת 200 ₪ בגין הכנת בקשה זו. גם לבקשה זו לא צרף כל אסמכתא בגין ההוצאות שטען שנגרמו לו.

בהחלטתי קבעתי כי ההחלטה תועבר לתגובת המאשימה עד ליום 16.3.21 ובפניי תקבע תזכורת פנימית ליום 17.3.21. ככל הנראה בשל תקלה במזכירות, לא בוצעה החלטתי וביום 4.4.21 הגיש המבקש בקשה נוספת למתן החלטה בהעדר תגובה ולחיוב בהוצאות נוספות בסך 100 ש"ח. משכך נתתי למאשימה אורכה להגשת תגובה עד ליום 6.4.21. ביום 5.4.21 הוגשה תגובה ראשונה וביום 6.4.21 הוגשה תגובה נוספת בה ביקשה המאשימה אורכה לקבלת תיק החקירה ומשום שבתגובה לא הייתה התייחסות לנסיבות ההסבה, ניתנה אורכה נוספת למשיבה להגיש תגובה עד ליום 18.4.21. יש לציין כי יחד עם מתן האורכות להגשת תגובת המשיבה מיום 4.4.21 ו- 6.4.21 נתתי אורכה גם למבקש לצרף אסמכתאות להוצאות שלטענתו נגרמו לו. לבסוף חזרה המשיבה על תגובתה מיום 8.4.21.

בתגובתה מיום 8.4.21 טענה המשיבה כי רק בדיון הראשון למדה על טרוניות המבקש והדברים עולים גם בפרוטוקול בו חזרה המאשימה מהאישום. עוד נטען כי פניות המבקש למפנ"א אינן נושאות חובת דיווח ממפנ"א לתביעות שכן מפנ"א אינו גוף תביעתי המופיע בבית משפט והתקשרות עימם "לא שקולה להתקשרות עם התביעה כללית ומכאן חוסר הידיעה של התביעה על השגות המבקש". המבקש בבקשותיו ציין כי פניותיו למפנ"א לא נענו והעדר תגובתם יכול ללמד על אי ידיעתם ולא דווקא על התעלמות. עוד נטען כי התביעה פעלה בניקיון כפיים ובתום לב עת פעלה בהזדמנות ראשונה לבדוק טיעוניו ולא השתתתה בסחבת ההליך ואף חסכה התייצבות נוספת של המבקש עת נקבע דיון לתזכורת תביעה בלבד במסגרתו חזרה מהאישום. המשיבה בתגובה מפנה לפסיקה וטוענת כי קיימות שתי עילות לפסוק פיצויים לנאשם שזוכה: אין יסוד לאשמה או נסיבות אחרות המצדיקות זאת. לבסוף נטען כי הפיצוי אינו אוטמטי, המבקש לא מציין באיזו עילה נוגעת בקשתו, המשיבה לא יכלה לדעת מראש על טיעוני המבקש ומשכך מבוקשת דחיית הבקשה להוצאות.

דיון והכרעה:

סעיף 80(א) לחוק קובע כי על-מנת שתקום זכות לקבלת פיצוי והוצאות הגנה, על נאשם שזוכה בדיון או שהאישום בעניינו בוטל הנטל להוכיח התקיימות של אחת משתי עילות חלופיות: האחת, "ראה בית המשפט שלא היה יסוד

להאשמה. והשנייה, **"ראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת"**. גם בהתקיים אחת משתי העילות האמורות, פסיקת הפיצוי והשיפוי אינה מובטחת אלא היא מסורה לשיקול-דעתו של בית-המשפט ("**רשאי**").

אין הסדר אוטומטי של פסיקת פיצוי ושיפוי לכל נאשם שזוכה בדין או שהאישום בעניינו בוטל. "**נקודת המוצא לדין היא שלא כל חזרה מאישום, ואף לא כל זיכוי, יובילו בהכרח לפסיקת פיצויים לנאשם. הבחינה נסמכת כאמור על העילות הקבועות בסעיף 80 בנוסחו הנוכחי - כאשר לא היה יסוד להאשמה, או כאשר התקיימו "נסיבות אחרות" המצדיקות זאת.**" (ע"פ 853/19 מרדכי (מורדי) מור נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 07.11.2019)).

בית המשפט בוחן את תשתית הראיות שהייתה בפני התביעה עובר להגשת כתב האישום על מנת להיווכח האם היה יסוד להאשמה. האם התביעה פעלה באופן סביר ובתום לב והאם על סמך החומר שהיה מונח לפני התובע היה תובע סביר מגיש כתב אישום. ראה ע"פ 4466/98 **ראמי דבש נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו (22.1.02)).

הפסיקה התייחסה לקיומן של נסיבות אחרות מטעמי צדק, נסיבות בהן נגרם עוול לנאשם, כאשר נאשם הועמד לדין תוך עלילת שווא, כאשר נגרמו לנאשם סבל ונזק משמעותי או במקרה של זיכוי מוחלט. כאשר בית משפט סבור כי התנהגות התביעה הייתה ראויה ורצויה יש לכך משקל לשלילת הוצאות. "**מקום שהתביעה שקלה מחדש את עמדתה והחליטה לחזור בה מן האישום, נפסק כי אין לחייבה בהוצאות הגם שלא חל שינוי בנסיבות; טעם הדבר : יש לעודד את התביעה, ושלא לרפות את ידיה, לשקול מחדש המשך ניהולו של הליך הפלילי, ועל דרך זו להקטין את הנזק והטרחה העלולים לבוא על הנאשם.**" ראה ע"פ 4466/98 **ראמי דבש נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו (22.1.02)).

מן הכלל אל הפרט.

האם היה יסוד להאשמה?

המשיבה בתגובתה בחרה שלא לצרף לעיוני את חומר החקירה הרלוונטי אשר עליו התבססה ההסבה של הדו"ח על שם המבקש במפנ"א או כל חומר חקירה אחר המצוי בידה ומשכך לא ניתן היה לבחון מדוע מלכתחילה בוצעה ההסבה על שם המבקש והאם היה יסוד לאשמה.

מפרוטוקול הדיון ביום 22/12/20 עולה כי המבקש אמר לתובע כי הדו"ח הוסב על שמו מאחר והוא חתם על מסמך, במסגרת העסקתו בחברה, לפיו מקבל אחריות על דו"חות שירשמו. הדברים נאמרו בנוכחות המבקש והוא לא הכחיש זאת.

עיון בבקשת המבקש מיום 22/12/20 אשר נתמכת בצילום תיעוד התכתבות טלפונית בינו לבין "צוות 3- עוז קצין רכב" מלמדת כי רק לאחר שדיברו עם המבקש והוסכם כי הדו"ח בוצע במשמרת שלו - הוסב הדו"ח על שמו.

אין באמור כדי ללמד כי אכן המבקש הוא זה שביצע את העבירה. לגיטימי שעובד חותם במסגרת העסקה על קבלת אחריות להסבת דו"חות על שמו בעבירות שבוצעו על ידו. האם המסמך עליו חתם עמד לעיני מפנ"א טרם ההסבה והאם צוין שם מפורשות כי המבקש מקבל אחריות על העבירה שבוצעה או כל עבירה שתבוצע עם הרכב בו בוצעה העבירה?

הייתה זו אחריות החברה לוודא בטרם הוסב הדו"ח על שם המבקש - מי נהג ברכב בפועל במועד ביצוע העבירה.

המשיבה בתגובתה טוענת כי מפנ"א הוא גוף נפרד מגוף התביעה משום שאינו מופיע בבית משפט ולכן לראשונה יכולה הייתה התביעה לבחון את טענות המבקש לאחר הדיון הראשון והיא אף פעלה באופן מיידי וחזרה בה מן האישום בישיבת התזכורת. אין לי אלא לדחות טענה זו. מפנ"א הוא גוף השייך למשטרת ישראל שהיא המשיבה בתיק זה. מדובר בגוף אחד וביחידה שונה. בקשות המוגשות למפנ"א נבחנות ע"י אנשי מקצוע ובהם גם תובעים משטריים שבסמכותם להסב דו"חות על שם אחר בהתאם למסמכים המצויים בידם. מסמכים אשר התביעה יכולה לקבל ממפנ"א ישירות. יודגש כי אין הדבר דומה למצב בו אדם קיבל דו"ח משוטרי בשטח ורק עת הוגש כתב אישום נבחן הדו"ח לראשונה ע"י תובע משטרי.

מסמכים אשר עמדו לעיני מפנ"א לא הוצגו בפניי לא ע"י המשיבה ולא ע"י המבקש אשר טען כי פנה למפנ"א ועל אף שבקשותיו נתמכות באסמכתאות רבות הן נעדרות תרשומת עם מפנ"א. משכך לא הוכח לי כי המבקש פנה למפנ"א בבקשה לביטול הדו"ח ו/או הסבה על שם אחר. המסמך הראשון שמעיד על בקשה לביטול כתב אישום הינו מיום 9/12/20.

שקילת נסיבות חריגות המצדיקות שקילת השתתפות הוצאות.

המבקש פנה בבקשה לביטול כתב אישום ביום 9/12/20 שבסופה ביקש להשית הוצאות על החברה. המשיבה בתגובתה ציינה כי ככל והמבקש רוצה להסב את הדו"ח על שם אחר עליו לצרף תצהיר של הנהג בפועל שאם לא כן חלה חזקת הבעלות. מצד אחד תגובת המאשימה לגיטימית ונכונה, יש צורך בצירוף תצהיר ערוך כדין או התייצבות הנהג בפועל לדיון לצורך הסבת דו"ח. מצד שני לו הייתה נבחנת הבקשה לעומקה היה ברור כי אין מדובר באישום מכוח חזקת הבעלות שכן המבקש אינו הבעלים של הרכב.

המשיב הגיש "תגובה ובקשה דחופה" בבוקר הדיון סמוך לשעת הדיון. בבקשתו שב והעלה טיעונים נוספים וצרף אסמכתאות נוספות. בסיום בקשתו ביקש לדחות את הדיון. לו הייתה מוגשת, מבעוד מועד, הבקשה לדחיית דיון ו/או ההבהרות שצוינו בבקשה זו לרבות האסמכתאות וזאת אף מבלי להמתין לתגובת המשיבה - היה ניתן לדחות את הדיון מראש ולהעביר לעיון חוזר של המשיבה.

בבוקר הדיון ביום 22/12/20, נמסרו לתובע הבקשות שהוגשו ע"י המבקש בצירוף האסמכתאות לרבות תגובת המאשימה. התובע כפי שעולה מדבריו לפרוטוקול האזין בקשב רב לדברי המבקש וציין כי המבקש הראה כי קיימות אינדיקציות המלמדות שלהגנה יש סיכוי והוא פעל באופן מיידי, קיבל את המלצת בית משפט וביקש תזכורת תביעה בלבד לבחינת טענות ההגנה.

יש לציין כי במועד הדיון הסכים המבקש לחזרת המשיבה מהאישום ללא צו להוצאות. כעבור יומיים הוא פנה בכתב וביקש להשית הוצאות על החברה ו/או המאשימה ומציין כי לא הבין את הסכמתו לביטול אישום ללא הוצאות.

בפרוטוקול הדיון צוין מפורשות מפי המבקש כי "במידה והמאשימה תחזור בה מהאישום אני מסכים לחזרה מאישום ללא צו להוצאות". הדברים ברורים ומדברים בעד עצמם. עד למועד הדיון ביקש המבקש השתתפות הוצאות רק על החברה כעת מבקש גם להשית הוצאות על המשיבה.

המשיבה בתגובתה ציינה כי למדה על בקשות המבקש רק במעמד הדיון הראשון אולם דברים אלו אינם מדויקים שעה שהדיון התקיים ביום 22/12/20 ותגובת המשיבה לבקשה מיום 9/12/20 ניתנה טרם הדיון- ביום 21/12/20.

אין חולק שמרגע שהתובע בדיון קיבל את פניות המבקש הוא פעל באופן מיידי ובישיבת התזכורת חזרה בה מהאישום.

המבקש התייצב פעם אחת בבית משפט ואם בקשתו הייתה מלכתחילה נבחנת לעומק טרם הדיון ייתכן וניתן היה לחסוך התייצבות זו.

המבקש ביקש להשית הוצאות בסכום כולל של 900 ₪ בגין ההוצאות שלטענתו נגרמו לו אולם לא תמך בקשותיו בשום אסמכתא המעידה על ההוצאות שנגרמו לו, גם לאחר האורכות שניתנו לו להגשת האסמכתאות.

עוד יצוין כי גם אם היה מגיש אסמכתאות המעידות על התשלום המבוקש, לא מצאתי כי המשיבה פעלה בחוסר סבירות קיצוני המצדיק את השתתפות סכום ההוצאות המבוקש. הסבת הדו"ח על שם המבקש, כפי שעולה מהאסמכתאות שצרף, נעשתה לבקשת החברה.

למעלה מן הדרוש, אם היה המבקש מגיש בקשתו לביטול כתב האישום לראשונה משנודע לו על הגשת כתב אישום ועל מועד הדיון המשפטי או בסמוך לכך, הייתה המשיבה יכולה לשקול להסב את הדו"ח חזרה על שם החברה ללא חשש להתיישנות. לא מצאתי הצדקה להגשת הבקשה לביטול כתב אישום רק בחודש דצמבר 2020 וזאת לאחר שנתתי דעתי לנסיבות בקשת הדחייה שהוגשה ועם כל הרגישות המתחייבת ועל אף טענות הנאשם כי באותה עת פעל מול החברה. כשם שפעל מול החברה יכול היה להגיש את הבקשה לביטול כתב האישום במקביל לפעילותו מול החברה.

המבקש בבקשותיו ביקש באופן עקבי להשית הוצאות על החברה. החברה אינה צד להליך זה, לא ניתן לקבל התייחסותה לבקשה ולכן גם לא ניתן במסגרת ההליך שבפניי להשית הוצאות על החברה.

סוף דבר.

לאור האמור לעיל ולפנים משורת הדין, אני מחייבת את המשיבה בתשלום הוצאות בסך **200 ₪** אשר ישולמו לטובת המבקש עד ולא יאוחר מיום 15/6/21.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים.

זכות ערר לבית משפט מחוזי בתל-אביב תוך 30 יום ממועד קבלת ההחלטה.

ניתנה היום, י"א אייר תשפ"א, 23 אפריל 2021, בהעדר
הצדדים.